

Beslutningsforslag nr. B 96. Fremsat den 27. marts 1984 af Gade (SF), Birthe Hansen (SF), Ingerlise Koefoed (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om en udvidet produktion og distribution af video og støtte til nye forskningsinitiativer på området

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til lov om ændring af filmloven eller at fremsætte forslag til en selvstændig lov med henblik på senest fra 1. januar 1985 at igangsætte et treårigt forsøg med udvidet dansk videoproduktion og -distribution samt med udvidede muligheder for forskning på videoområdet.

Bemærkninger til forslaget

I folketingsåret 1982-83 fremsatte socialistisk folkeparti forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en videofond, jfr. Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 5362 og 7568, tillæg A sp. 2897 samt tillæg B sp. 2829. Forslaget blev positivt modtaget af socialdemokratiet, det radikale venstre og venstresocialisterne, men forslagsstillerne blev opfordret til at undersøge mulighederne for at udforme forslaget som et ændringsforslag til lov om film. Nærværende beslutningsforslag stiller kulturministeren og regeringen frit med hensyn til den rent formelle side af udformningen af lovforslaget - det forekommer forslagsstillerne urimeligt, at der under udvalgsbehandlingen træffes beslutninger om, i hvilken form det endelige forslag skal foreligge.

Mediekommisionens arbejde

I 1982 udsendte mediekommisionen sin betænkning nr. 2, betænkning om video, betænkning nr. 954 1982, udarbejdet af en arbejdsgruppe, nedsat under udvalget vedrørende de andre medier, som er et af mediekommisionens 3 faste sektorudvalg. Betænkningen behandler videoproblemerne, og det fremgår bl.a., at udviklingen på området er løbet meget stærkt - så stærkt, at forslagsstillerne til nærværende forslag ikke finder det rimeligt at afvente folketingets stillingtagen til de forskellige videospørgsmål, indtil mediekommisionens endelige betænkning foreligger.

Situationen på området

Antallet af videobåndoptagere er i kraftig vækst, og brugen af disse præger i høj grad TV-værnerne i dag. Det er en udvikling, der ser ud til at forstærkes.

I 1981 var der ca. 75.000 videobåndoptagere i danske hjem, i 1983 ca. 95.000, og i 1984 vil der sandsynligvis være ca. 120.000. Videobåndoptagere i hjemmet bruges fortrinsvis til forskudt TV-kigning og afspilning af forudindspillede videogrammer, som lejes eller købes hos videodistributørerne. Der er stigende efterspørgsel efter de forudindspillede videogrammer, især efter materiale af under-

holdende karakter. Markedet domineres af spillefilm, hvoraf hovedparten er produceret i udlandet. Filmene er af meget blandet kvalitet og indhold; dog er der overvægt af amerikanske spændingsfilm og af ældre danske spillefilm. På det legale marked findes der i videogramrepertoiret også »blød porno« og en del skræk- og voldsfilm, hvoraf de fleste tidligere har været vist som spillefilm. De virkeligt hårde porno- og voldsfilm distribueres oftest gennem det grå eller sorte videomarked, som man ad juridisk vej prøver at komme til livs.

Videogrammer anvendes også i undervisning, på enkelte biblioteker, til brug for TV-programmer for søfarende og til speciel brug for enkelte handicapgrupper, især hørehæmmede. Der er på statsligt og kommunalt plan etableret et par videoværksteder, hvor mennesker uden særlige forkundskaber på området kan arbejde med fremstilling af videogrammer, og der vil uden tvivl blive anvendt videogrammer i forbindelse med forsøg med lokalt TV og i lokalhistoriske samlinger og arkiver. Det skal desuden nævnes, at den danske filmlov lignestiller film og video.

Et offentligt støttet alternativ

I det store og hele må det fastslås, at videoudviklingen herhjemme er sket på et kommercielt grundlag, og at der fra offentlighedens side ikke er gjort noget for at sætte spørgsmålet om hjemmvideo ind i en kulturpolitisk sammenhæng - bortset fra udarbejdelsen af videobetænkningen. Det forekommer imidlertid logisk, at der på dette som på de øvrige kulturpolitiske områder skabes et offentligt støttet alternativ til det kommercielt styrede kulturindustrielle tilbud. For at sikre alsidighed og kvalitet i udbuddet og det nødvendige modspil til den udenlandske dominans på området bør

- danske filmproduktioner være tilgængelige på hjemmemarkedet,
- relevante dele af Danmarks Radios programmer - egenproduktion såvel som indkøbte - gøres tilgængelige for befolkningen på hjemmevideomarkedet, på bibliotekerne og via statens filmcentral,

- andre danske produktioner end film og TV-udsendelser forefindes på vidogramform, og
- videos muligheder som lokalt medium og som medium for grupper med fælles interesser søges udnyttet mest muligt.

Hertil kommer, at der bør gøres en indsats for en kvalitetsmæssig forbedring af hjemmevideomarkedet gennem støtte til indførelse og versionering af udenlandske kvalitetsprogrammer, herunder dokumentarprogrammer, samt ved at bibliotekernes arbejdsområde udvides til også at omfatte video.

Det er klart, at det vil være nødvendigt at tilføre videoområdet ekstra ressourcer, for at der kan etableres et supplerende dansk produktions- og distributionssystem, og at der, bl.a. på grund af videos meget hurtige vækst, stadig findes en del uløste problemer, således at man ikke kan fastlæg-

ge en videopolitisk målsætning én gang for alle. Dette er grunden til, at forslagsstillerne i første omgang ønsker et forsøg i en treårig periode.

I første række vil der blive tale om, at produkter fra statens filmcentral, det danske filminstitut, Danmarks Radio samt videoværksteder distribueres. Desuden bør nye distributionsveje afprøves, herunder lokale muligheder for at se video på stedet eller eventuelt låne videogrammer med hjem. Herved vil en række nye typer af videofilm (teater, ballet, festivals m.v.) komme på markedet.

Forskningen på området bør igangsættes bl.a. for at belyse børns og voksnes videoforbrug og den indflydelse, som skrækfilm, voldsfilm o.lign. har på børns bevidsthed og deres opfattelse af den voksne verden. I forsøgsperioden vil man have muligheder for at skabe et grundlag for endelig aftale om ophavsret m.m.